

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-10-01
Besvaras senast
2020-10-07 kl. 12.00

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:142 Bahaiers rätt till högre utbildning i Iran

På högskolor och universitet runt om i världen har ett nytt läsår inletts. Förväntansfulla studenter inleder studier som ger dem chansen att påverka sin framtid och förverkliga sina drömmar. I FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna står det tydligt att alla har rätt till utbildning. I Iran är detta inte verklighet.

I Iran pågår en systematisk förföljelse av landet största icke-muslimska religiösa minoritet bahaierna. I ett hemligstämplat dokument från 1991 med titeln *Bahai frågan*, som bland annat har undertecknats av landets högste andliga ledare Khamenei, beskrivs hur iranska myndigheter ska gå till väga för att hämma bahaiernas utveckling i samhället. Ett av dessa sätt är att förhindra bahaierna att studera vid högskolor och universitet. Tusentals bahaierna i Iran har sedan 80-talet nekats tillgång till högre utbildning eller stängts av från universitet runt om landet, endast på grund av sin tro. Trots godkända inträdesprov nekats bahai-studenter antagning med falska förevändningar om att deras ansökningar är ofullständiga eller att deras namn inte finns med på antagningslistan.

De iranska myndigheterna använde sig tidigare av en enkel metod genom att kräva att alla som skriver inträdesprov till universitet skulle deklarerat sin religionstillhörighet. De sökande som angav någon annan än de fyra officiellt erkända religionerna i Iran – islam, kristendom, judendom och zoroastrism – exkluderades. Under 2003 annonserade myndigheterna att man inte längre begär en deklaration om religiös tillhörighet vid ansökan till nationella inträdesprov till universitet. Bahaiungdomar trodde vid den tiden att detta skulle bana väg för dem att kunna skriva provet och kunna antas till universitet. Dock har myndigheterna sedan dess tillämpat andra knep för att förhindra ett stort antal bahaierna från att antas till universitet.

UD:s rapport om mänskliga rättigheter i Iran som publicerades i slutet av 2019 ger en synnerligen allvarlig bild av läget för mänskliga rättigheter i landet. Bland annat påpekas att bahaitron inte är erkänd i Iran och att bahaierna är en särskilt utsatt religiös minoritet som förföljs systematiskt. Vidare lyfter rapporten att bahaierna regelbundet förhindras från att skriva in sig vid institutioner för högre utbildning och att diskriminering av minoriteter på universitet i synnerhet förekommer mot bahaierna.

Detta grova brott mot dessa individers grundläggande rätt till utbildning har drabbat generationer av bahaier. Det går inte att till fullo få en bild av de förödande konsekvenserna av detta på individ- och samhällsnivå. Detta utgör en del av myndigheternas ekonomiska apartheid som bedrivs mot landets bahaier. UD:s ovannämnda rapport lyfter också att bahaier nekas tillträde till privata och offentliga anställningar, att de trakasseras och att de frihetsberövas. Det förekommer att deras näringsverksamhet stängs ned.

Bara de senaste månaderna har larm inkommit om ett eskalerande förtryck av landets bahaier. Rekordhöga domstolskallelser av bahaier i Shiraz har utfärdats där en domstolstjänsteman till och med hotade att rycka upp och rensa bahaierna från staden. Runt om i landet har bahaier tilldelats långa fängelsestraff, bland annat i Birjand, Ghaemshahr, Isfahan, Karaj, Kermanshah och Yazd. Under en global pandemi är fängelser grogrund för smitta. Mer än någonsin utsätts därmed oskyldiga bahaier och andra samvetsfångar i Iran för direkt livsfara i fängelser. En koordinerad kampanj via statliga medier har tagit fart för att sprida desinformation. Tv-kanaler, tidningar, radiokanaler och sociala medier har fyllts av artiklar och videoklipp som svartmålar bahailäror utan att bahaier får komma till tals.

Förra veckan kunde vi i kanadensiska medier följa den 15-åriga pianisten Nawal Talebis öde. Båda hennes föräldrar arresterades den 23 augusti på grund av att de är bahaier och sitter nu fängslade i staden Isfahan. Det är allt man vet. Föräldrarna har inte tillåtits kontakta juridiskt ombud, inget åtal har väckts mot dem och de tillåts inga besökare. Myndigheterna konfiskerade i samband med detta Nawals piano. Artiklarna visar på en verklighet i Iran där rikets säkerhet betyder att man konfiskerar en 15-årig bahaiflickas piano. Nawal har precis börjat en ny termin i skolan. Det är dock högst oklart om hon kommer att få chansen att fortsätta sina studier på högre läroverk om några år.

Omvärlden måste allt starkare stå upp för mänskliga rättigheter i Iran och kräva att förföljelsen av bahaier och andra minoriteter i landet upphör.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Kan ministern tänka sig att lyfta den oroande upptrappningen av förföljelsen av bahaierna i Iran och nekandet av bahaiers tillgång till högre utbildning i EU och

direkt med Iran?

.....

Anders Österberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders